

1.5 meter peilstijging IJsselmeer te voorbarig

Anderhalve meter peilstijging is te voorbarig. Dit is de uitkomst van een symposium, georganiseerd door ARCADIS. Tijdens die bijeenkomst in het Friese Lemmer kwam een groot aantal waterschappen, gemeenten en andere organisaties bij elkaar om te discussiëren over de lokale agenda voor het IJsselmeer. De Deltacommissie pleit voor een peilstijging op het IJsselmeer tot 1,5 meter, zodat de zoetwatervoorziening en de waterafvoer onder vrijverval tot 2100 zijn gewaarborgd.

Op basis van verkennende berekeningen uitgevoerd door ARCADIS werd de 1,5 meter peilstijging als groot ervaren. Voor de zoetwatervoorziening van het huidige invloedsgedebied is zelfs bij een vrij extreem klimaatscenario slechts een extra waterschijf nodig van 45 cm. Een deel hiervan kan prima worden opgevangen door uitzakking van het peil in de zomer. Dit principe wordt ook in het concept Nationaal Waterplan als mogelijkheid geschetst.

Veel aanwezigen op 26 mei jongstleden vonden waterafvoer via vrijverval ook geen noodzaak. Indien de stijging van de waterstand op de Waddenzee pompen noodzakelijk maakt, dan zijn er voldoende mogelijkheden om dit de komende decennia energieneutraal uit te voeren. Het consortium AD21, één van de consortia dat een voorstel voor de afsluitdijk heeft ingediend, toont dit duidelijk aan.

De regionale consequenties van een grote peilstijging zullen groot zijn. De toegang tot de cultuurhistorische steden wordt een probleem, landbouw en bebouwing krijgen last van extra kwelwater, er is een flinke impact op bestaande natuur, en er zullen grote kosten zijn voor de aanpassing van de lokale en regionale infrastructuur (brede dijken, sluizen, verleggen wegen etc).

“Deze drie onderwerpen hebben we het afgelopen jaar verkend en onderzocht”, aldus Niek de Boer Hoofdadvisegroep bij ARCADIS. “Gecombineerd met signalen die we van waterschappen en gemeenten kregen, onderkenden we de noodzaak om deze partijen van een platform te voorzien om samen met deskundigen na te denken over betreffende problematiek en te reageren op de voorstellen van de Commissie Veerman”. En dat leidde tot het symposium, waar ongeveer 60 geïnteresseerden zorgden voor een geanimeerde discussie.

Tijdens het symposium kwam een gemene deler boven drijven. De 1,5 meter peilstijging is fors en waarschijnlijk niet nodig. Er zijn diverse passende oplossingen en er is onzekerheid over de noodzaak. De problematiek van zoetwatervoorziening en zeespiegelstijging moet uiteraard wel zeer serieus worden genomen. Het gevoel overheerst echter dat de verschillende opgaven tot 2050 met een beperkte peilstijging kunnen worden opgelost. In droge perioden zou meer water naar het IJsselmeer kunnen gaan en in nattere perioden minder. Dit vergt echt wel ingrepen voor bijvoorbeeld de zoetwaterinlaat in Gouda, maar technisch perspectief wordt van diverse kanten aangereikt. De Noord-Nederlandse partijen roepen op tot een zorgvuldige afweging van de waterbehoeften binnen de diverse Nederlandse regio's. Waarbij ook werd erkend dat de belangen dichtbij het IJsselmeer en verder daarvandaan niet altijd gelijk zijn. Er worden ook de nodige kansen gezien bij innovatie in de landbouw. Beregenen, veredeling van gewassen (minder waterbehoefte) en gewassenkeus (eventueel zouttolerante gewassen) hebben perspectief.

Na 2050 zal de zeespiegelstijging hoogstwaarschijnlijk doorgaan en daar moeten we op anticiperen. Het voorstel is om dit ook beleidsmatig te verankeren. De problematiek vraagt om trapsgewijs beleid, volgens Frank Goossensen, Directeur Water bij ARCADIS. Een definitieve keus maken voor het jaartal 2100 komt te vroeg. Eerst een heldere keus voor komende 40 jaar en vanaf nu werken aan scenario's voor daarna. “Dit is in lijn met de houdbaarheid van infrastructurele investeringen, zodat het maatschappelijk prima verantwoord is om over 40 jaar nieuwe en aanvullende maatregelen te treffen. Op deze wijze gaan we actief en gedegen werken aan een veilige toekomst”.

Voor vragen en toelichtingen zijn Niek de Boer 06 27060823 en Frank Goossensen 06 2706 0154 beschikbaar.